

Зазначимо що якість формування компетентності залежить від якості організації навчального середовища, навчального процесу у ВНЗ, змісту та галузі освіти.

Формулювання професійної компетентності – це розкриття та розвиток творчої індивідуальності, розуміння та прийняття інновацій та вміння адаптуватися до змін у навчальному середовищі, розвиток рівня залежить від розвитку людини в системі педагогічної освіти. Формулювання компетентності педагога зі Stem-освіти залежить не лише від предметів, які вивчаються, а й від навичок, вмінь, які формуються в процесі вивчення певної теми, розділу. Важливе місце також займає громадська, політична та соціальна позиції.

Отже, педагогічна компетентність педагога Stem-освіти є продовженням сукупності загальних, спеціальних, ключових компетентностей, які формуються в процесі навчання. Недарма, педагогічна компетентність розглядається як поєднання загальнокультурного, професійно-технологічного, психологічно-педагогічного.

Таким чином, у статті були розглянуті методи формування професійної компетентності зі Stem-освіти майбутніх педагогів з інформатики, спрямовані на розвиток багатопрофільного спеціаліста з інформатики.

Список використаних джерел

1. Глосарій: Інститут модернізації змісту освіти. URL: <https://imzo.gov.ua/stem-osvita/glosariy/> (Дата 01.10.2022)

2. Про освіту: Закон України від 2017, №38-39, с.380. Дата оновлення: 16.07.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>. Дата звернення (01.10.2022).

Анастасія ЖУРЕНКО

ІНДИВІДУАЛЬНО-ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИЙ ПІДХІД ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ УЧНІВ ІКТ-ДИСЦИПЛІН

Сучасна парадигма освіти ґрунтується на особистісно-орієнтованій моделі навчання, що спрямована на глибоке вивчення індивідуальних особливостей школяра. Однією із поширених проблем школи та дидактичних принципів є ідея застосування до учнів індивідуального та диференційованого підходів. В її основі лежить мета створити необхідні умови для формування особистості та оволодіти всіма можливими знаннями з інформаційно-комунікаційних технологій. Результатом застосування індивідуально-диференційованого підходу є підвищення якості навчання шляхом поєднання теоретичних знань, підкріплених практичним досвідом.

Актуальність проблеми полягає в тому, що положення сучасної теорії навчання та виховання спрямована на розвиток індивідуальних рис старшокласників у закладах середньої освіти. Під час складання плану роботи враховуються загальні психологічні особливості учнів класу, що дає змогу забезпечити розуміння інформації під час уроку кожним учнем. Але тут відбувається диференціація, оскільки розумові можливості кожного учня є різними. Щоб забезпечити постійну роботу та зацікавленість у вивченні учнями під час уроку нового матеріалу, вчитель повинен застосовувати різні форми навчання такі, як індивідуальні, фронтально-колективні або групові та, звичайно, надавати диференційовані завдання. Таким чином, відбувається апробація індивідуального та диференційованого підходів у їх діалектичному взаємозв'язку. Означена проблема є складною та суперечливою в теоретичному аспекті та практичній реалізації в педагогічній діяльності.

Інформатика – це сучасний предмет, тому вчитель інформаційно-комунікаційних технологій постійно повинен оновлювати свою базу знань, відповідно, підтримувати фах

на професійному рівні та застосувати різні методи, форми та засоби під час вивчення дисципліни.

Цитуючи великого педагога В. О. Сухомлинського: «До кожного учня необхідно підійти, побачивши його труднощі, кожному необхідно запропонувати тільки йому призначене завдання». Підхід індивідуалізації реалізується під час вивчення інформатики через урахування індивідуально-психологічних особливостей, які вчитель повинен враховувати в процесі підготовки до уроку. Дані особливості певним чином впливають на рівень успішності опанування основ інформаційної культури [1, с. 59]. Відповідно, забезпечити індивідуалізацію завдань до психологічних особливостей може лише вчитель під час уроку.

Таким чином, учні мають можливість проявити себе максимально при власних інтелектуальних здібностях та не підлаштовуватися під загальні критерії успішності. Кожен учень – індивід, який, подолавши один рівень, може перейти до подолання інших труднощів. Це створить умови для поглиблення знань, просування та підняття рівня успішності дитини через активну роботу, самостійне та творче мислення, розвиток пізнавального інтересу, що формує позитивні мотиви навчання. Індивідуально-диференційований підхід дозволяє ефективно впливати як на клас в цілому, так і на кожного індивіда окремо, виступаючи як один із засобів підвищення якості формування навчальних знань і всебічного розвитку школярів різного віку, у тому числі старшої школи.

Диференційований підхід у навчанні передбачає створення педагогом невеликих груп, які формуються залежно від особистісних характеристик учнів, їхніх здібностей, інтересів і можливостей і організація навчально-виховної роботи, що сприяє розвитку цих груп. Розрізняють два види диференційованого навчання ІКТ-дисциплінам: рівневий і профільний.

Внутрішня (рівнева) диференціація створює умови для розвитку загальних і спеціальних здібностей учнів, які навчаються в одному класі, за одною програмою та підручником, але засвоюють навчальний матеріал на різних рівнях. Такий підхід дозволяє встановлювати варіативний темп вивчення матеріалу та рівень допомоги з боку вчителя, коригувати форми та методи навчання. Таким чином, кожен учень отримує оптимальні знання на кожному етапі уроку та досягає рівня обов'язкової підготовки.

Успішність здійснення індивідуально-диференційованого підходу більшою мірою залежить від професіоналізму та педагогічної майстерності вчителя, його вміння діагностувати особливості розвитку дітей. Вчитель, який використовує цей підхід у своїй педагогічній практиці, повинен також уміти визначати зміст і прийоми організації різних видів навчання, правильно підбирати диференційований дидактичний матеріал і організовувати розвивально-навчальне середовище.

У старшій школі практикується профілізація – зовнішня диференціація навчання, що враховує освітні потреби, здібності та нахили старшокласників і створює умови для їх професійного самовизначення [2, с. 35].

У процесі використання диференційованих завдань необхідно поступово переходити від групових форм роботи до індивідуальних або частково самостійних, що дозволить вирішувати більш складні завдання та досягнути кінцевої мети у навчанні – самостійно виконувати практичні завдання. З цього випливає, що диференційований підхід у навчанні – це спосіб реалізації індивідуального підходу. Індивідуально-диференційоване навчання буде ефективним, якщо проводити його цілеспрямовано та систематично.

Реалії сьогодення стали непростим викликом для освітян, що стало приводом для модернізації засобів дистанційного навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. Існують різні підходи до визначення сутності поняття «дистанційне навчання». На нашу думку, вдалим є трактування В. Бикова, який вважає,

що це така форма організації навчального процесу, коли в процесі взаємодії на відстані її активні учасники досягають цілей навчання [1, с. 3]. Дистанційне навчання має ряд переваг, серед яких виконання завдань в електронному форматі, можливість отримувати оцінки з коментарем, здійснення моніторингу успішності, підвищує мобільність та активність учнів та ін. Впровадження комп'ютерних засобів у навчальний процес дозволило застосовувати принципово нові дидактичні засоби, що значно розширило теорію та методику освіти.

Для реалізації дистанційного навчання необхідно створити матеріальну базу, до якої відносимо комп'ютери, смартфони та мати доступ до мережі Інтернет. Окрім того, потрібно змінити зміст, методи та форми загальноосвітньої підготовки школярів. Особливістю дистанційного навчання з ІКТ-дисциплін є дуальний характер викладання. Крім дублювання синхронної частини уроку, відбувається постійний пошук оптимальних веб-інструментів для опанування учнями практичних навичок.

Сучасні інформаційні технології створюють нові можливості для організації взаємодії між учасниками освітнього процесу. Популярною та актуальною стала BYOD-технологія, що передбачає використання власних гаджетів під час уроків з ІКТ. На сьогодні кожен освітній заклад успішно використовує в своїй роботі сервіси Google, Moodle та відео конференції Zoom, що дозволяє ефективно організувати дистанційне навчання. Підбір онлайн-ресурсів з ІКТ-дисциплін повинен враховувати вікові особливості учнів і відповідати деяким загальним принципам: високій ефективності, вірогідності та коректності.

У середній і старшій школі відбувається більш ретельна підготовка учнів з ІКТ-дисциплін: опрацьовуються комп'ютерні презентації, графічний дизайн, веб-програмування. З цією метою використовуються різноманітні онлайн-ресурси, курси від українських навчальних платформ, презентації та програми, що мотивують до навчання. Для відпрацювання практичних навичок у старшій школі в рамках індивідуально-диференційованого підходу використовують метод проектів, який дозволяє застосувати отримані у процесі навчання знання на продуктивному, пошуково-творчому рівні. Учні обирають інструментальне середовище для реалізації проекту та тематику розробки. Кожен працює у власному темпі, самостійно визначаючи обсяг роботи. Роль учителя зводиться до надання, за потреби, індивідуальних консультацій і контролю за роботою учнів. Далі відбувається презентація готових проектів, їх практична апробація з подальшим обговоренням із іншими школярами.

Таким чином, можна зробити висновок, що індивідуально-диференційований підхід ґрунтується на особливих стратегіях впливу на учнів, незалежно від рівня їх інтелектуального розвитку. Індивідуально-диференційована система освіти при вивченні ІКТ-дисциплін сприяє виявленню індивідуальних можливостей кожного учня, розкриває його творчі здібності, створює умови для самовдосконалення, гарантує кожному школяру засвоєння базових знань і дозволяє вийти на більш високий рівень навчання. Дистанційні технології навчання – це інноваційні засоби реалізації освітнього процесу, які використовують сучасні інформаційні та комунікативні технології для отримання необхідних знань і навичок на відстані. Оскільки ІКТ-дисципліни використовують у своїй практичній діяльності комп'ютерні технології, можна стверджувати, що дистанційне навчання у рамках індивідуально-диференційованого підходу сприяє ефективному засвоєнню цих предметів, розвиває самостійність і креативність мислення, стимулює до творчого пошуку та розвитку потенціалу, тобто допомагає досягнути основної мети навчальної діяльності.

Список використаних джерел

1. Биков В.Ю. Проектний підхід і дистанційне навчання у професійній підготовці управлінських кадрів [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ime.edu.ua.net/cont/Bykov1.doc> Дата звернення: 30.12.2022.
2. Дидактичні засади диференціації навчання в основній школі: монографія / [авт. кол.: В.І. Кизенко, Г.О. Васківська, С.П. Бондар й ін.]; за наук. ред. В.І. Кизенка. К.: Педагогічна думка. 2012. 216 с.
3. Кушнарєва Н.М., Жук Т.В. Використання онлайн-ресурсів з інформатики при організації дистанційного навчання. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка*. Вип. 12 (168). Нац. ун-т «Черн. колегіум» ім. Т.Г. Шевченка; голов. ред. М.О. Носко. Чернігів: НУЧК, 2021. С. 127–132.

Ірина СЛІПЧЕНКО

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ-ХОРЕОГРАФІВ ДО РОБОТИ З ДИТЯЧИМ ХОРЕОГРАФІЧНИМ КОЛЕКТИВОМ

На сучасному етапі підготовки учителів-хореографів важливо розглядати засвоєння професійних вмінь і навичок з урахуванням знань з педагогіки, психології та фізіології. Тому у підготовці спеціалістів-хореографів потрібно раціонально поєднувати мистецький початок і педагогічні основи.

Професійні знання педагога можна розглядати як основу становлення професійної майстерності, що оцінюється знаннями методики проведення занять, педагогіки та психології. Професійні уміння, які формуються в процесі засвоєння фахових знань, є тією основою, без якої педагогічна діяльність неможлива.

Однією з основних складових професійної майстерності майбутнього керівника хореографічного колективу є рівень сформованості в нього педагогічної майстерності.

Педагогічна майстерність керівника хореографічного колективу – професійна якість, обумовлена комплексом професійно-педагогічних знань, вмінь і навичок, необхідних для ефективного застосування методів педагогічного впливу як на окрему особистість, так і на колектив у цілому.

Одним із основних показників педагогічної майстерності є педагогічний такт. Його сутність полягає в педагогічно доцільному ставленні та впливі педагога на вихованців, дотриманні почуття міри в спілкуванні з ними, у вмінні налагоджувати продуктивний стиль спілкування в педагогічному процесі та пошані до особистості.

Учитель-хореограф має володіти низкою особистісних якостей, до яких можна віднести об'єктивну самооцінку професійної підготовки, любов до дітей, працелюбність, розвинену уяву, незалежність творчого мислення, цілеспрямованість, відповідальність, самокритичність, вимогливість до себе та впевненість у собі, комунікабельність, спостережливість, енергійність, суспільну активність, витриманість, принциповість, охайність, доброзичливість, ерудованість, організаційні вміння та моральну стійкість [1, с. 41].

Успішність професійної діяльності вчителя хореографії та досягнення високого рівня педагогічної майстерності залежать не тільки від якості оволодіння певною сумою знань у відповідній галузі, а й значною мірою від рівня сформованості власного ефективного стилю діяльності.

Індивідуальний стиль діяльності майбутнього вчителя хореографії – це важливий фактор визначення поведінки, таке особистісне утворення, яке багато в чом у визначає напрямок діяльності і поведінки в навчальному процесі.